

- суспільство. 2025. Вип. 81.
URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7001> (дата звернення: 25.03.2026).
3. Євтух Л. Теоретичні основи функціонування фінансової екосистеми України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68.
URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-138> (дата звернення: 25.03.2026).
4. Aleksin G., Usherenko S., Kaminska I. Fintech in ukraine's post-war recovery: governance and managerial reflections. *Scientific Papers*. 2025.
URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025> (дата звернення: 25.04.2026).
5. Звіт про фінансову стабільність (грудень 2025) / Національний банк України. Київ, 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> (дата звернення: 27.03.2026).

Дубовик О. Ю.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
Постовик Є. С.,
здобувачка вищої освіти 3 курсу
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПОДАТКОВОМУ АДМІНІСТРУВАННІ

Традиційні підходи, що застосовувалися при веденні бухгалтерського обліку та здійсненні аудиту, в останні роки демонструють тенденцію до зниження ефективності в умовах стрімкого зростання обсягів інформації, необхідності прийняття нестандартних управлінських рішень та постійних завищень вимог щодо прозорості звітності. Таким чином, діджиталізація стає каталізатором та основним інструментом для забезпечення ефективності податкового адміністрування, адже ігнорування розвитку таких інновацій, як електронна комерція, криптовалюти тощо призводитиме до втрат бюджету, труднощів для бізнесу та підвищення ризиків корупції. Тож логічно, що податковий контроль змушений зміщувати вектор від реагування постфактум на ті чи інші порушення до моделі управління ризиками, дистанційного моніторингу, постійного аналізу, що являють собою в сукупності превентивні заходи.

Шлях до цифровізації пов'язаний із застосуванням сучасних інформаційних систем, до яких належать ERP-рішення, на кшталт SAP, Oracle NetSuite, та хмарні технології, наприклад QuickBooks Online, Xero. Хмарні рішення дозволяють мати постійний доступ до даних з обліку у режимі реального часу з будь-якої точки світу, а також дозволяють економити ресурси на утриманні IT-інфраструктури [1; 2]. Серед інших інструментів, що можуть бути використані в контексті податкового адміністрування, існують технології розподіленого реєстру (блокчейн). Вони використовуються для забезпечення

прозорості при проведенні транзакцій, створення смарт-контрактів. Також інтернет речей дозволяє вести моніторинг діяльності платників податків.

В Україні цифровізація бізнесу та податкового адміністрування вже має вимірювані результати: стратегія Дія.Бізнес передбачає досягнення 80 % цифрової зрілості малого та середнього бізнесу до 2028 року, а в податковій сфері штучний інтелект (ШІ) розглядають як інструмент аналітики даних, прогнозування ризиків і автоматизації перевірок.

Цифровізація в багатьох аспектах спирається на ШІ, який має різні методи для досягнення різних цілей. Для планування та підготовки звітності використовується метод експертних систем, для пошуку нових моделей зв'язків у великих масивах даних - метод аналітики даних, а для виявлення шахрайських дій та факторів, що їх визначають – нейронні мережі. Використання штучного інтелекту дає можливість спростити проведення рутинних операцій, звести до мінімуму ризики, пов'язані з людським фактором, та покращити точність більшості фінансових розрахунків. Через технології Big Data можна швидко аналізувати неструктуровані масиви даних та інформації, що в контексті податкового контролю дає змогу виявити нетипові операції та відхилення.

Процес інтеграції штучного інтелекту в систему аудиту відбувається в кілька етапів: від аналізу потреб суб'єкта та тестування гіпотетичних рішень до впровадження, масштабування та веденням моніторингу для подальшої оптимізації алгоритмів. Важливим кроком цифровізації в Україні є запровадження з 2025 року подання великими платниками стандартних податкових аудиторських файлів (SAF-T UA), а з 2027 року – його поширення на всіх платників ПДВ, що сприятиме переходу від вибіркового контролю до суцільного електронного контролю. Міжнародна практика свідчить про високу результативність такого підходу: впровадження системи Standard Business Reporting (SBR) дає змогу ефективно уніфікувати фінансову звітність для податкових органів, статистичних установ і банків, як це, зокрема, реалізовано в Нідерландах та Австралії [2, с. 52-53].

Український ринок штучного інтелекту має значний потенціал і прогнозовано стрімко зростатиме: його обсяг досяг \$419,4 млн. у 2025 році, а до 2030 року збільшиться до \$1,42 млрд. Цьому сприяє потужний кадровий потенціал (кількість фахівців зросла у 5 разів за останнє десятиліття), сильна освітня база та високий рівень відкритості публічних даних [3]. Однак рівень впровадження ШІ в Україні становить всього 9,1 %, що свідчить про те, що лише невелика частка користувачів або організацій реально застосовує ШІ-інструменти у практичній діяльності. І цифровізація облікової сфери наразі відбувається вкрай нерівномірно: якщо великий бізнес активно впроваджує інноваційні підходи і часто успішно, то малий та середній бізнес змушений обмежуватися базовими інструментами та програмами через високу вартість розробки та подальшого обслуговування.

Розвиток цифрових інструментів в Україні стикається з рядом перешкод, зокрема обмеженість та низький рівень розвитку дата-центрів, а також дефіцит інвестицій в цю галузь, що гальмує масштабування стартапів. Також в Україні відсутні законодавчі механізми, що могли б регулювати використання ШІ-

інструментів, через що виникають дискусії: у разі помилки у алгоритмі відповідальність за збитки нестиме користувач чи розробник програмного забезпечення. Для усунення цього проблематичного питання Україні слід поступово впроваджувати в своє національне законодавство норми ЄС, у частості законодавчі акти стосовно штучного інтелекту, де чітко класифіковані всі існуючі системи за рівнем їх ризику [3, с. 14].

Впровадження цифрових податкових технологій та інтелектуального аудиту в Україні є необхідною умовою для зменшення тіньової економіки, підвищення податкової дисципліни та забезпечення стійких бюджетних надходжень у контексті повоєнного відновлення. Для успішної оптимізації процесів рекомендовано застосовувати ШІ для автоматизованого моніторингу податкового законодавства, адаптувати технології до специфіки українського бізнесу та інтегрувати їх із популярними бухгалтерськими програмами, такими як «MASTER: Бухгалтерія», «Вправно» чи «Dilovod».

Список використаних джерел

1. Костенко Ю. О., Лайчук С. М., Косташ Т. В. Використання штучного інтелекту для оптимізації процесів обліку та звітності в українських компаніях. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14950287>
2. Янковська К. Цифрова трансформація обліку та аудиту на основі сучасних інформаційних систем. Економіка АПК. 2025. Вип. 32. С. 50-54. DOI: <https://doi.org/10.31734/economics2025.32.050>
3. Панасюк В., Кулик Р. Інтеграція штучного інтелекту у систему аудиту України: національні особливості та європейський вектор. Економічний аналіз. 2025. Т. 35, № 3. С. 11-22. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.03.011>

Євченко Г. В.,

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти,
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування,

Науковий керівник: Славкова О. П., д.е.н., доцент,

Сумський національний аграрний університет,
м. Суми

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: НАПРЯМИ, ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ

Цифровізація системи охорони здоров'я на рівні територіальних громад є ключовим чинником підвищення ефективності управління, якості медичних послуг та доступності медичної допомоги для населення. Запровадження електронних сервісів дозволяє оптимізувати процеси взаємодії між пацієнтами, медичними закладами та місцевими органами влади, забезпечуючи оперативний доступ до інформації та прозорість управлінських рішень. Цифровізація системи охорони здоров'я на рівні територіальних громад спрямована на підвищення